

ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ КОМПЕТЕНЦІЇ ПІДРОЗДІЛІВ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Олександр Петрович БОЛІЙЙ,

*здобувач Харківського національного
університету внутрішніх справ*

Забезпечення ефективного функціонування підрозділів внутрішньої безпеки Національної поліції України є фактично неможливим без чіткого окреслення їх компетенції. Тлумачним словником української мови «компетенція» розглядається, як: добра обізнаність із чим-небудь; коло повноважень якої-небудь організації, установи або особи [1, с. 250]. Автори великої української енциклопедії тлумачать компетенцію, як сукупність встановлених в офіційній – юридичній чи не юридичній формі прав і обов'язків, повноважень будь-якого органу чи посадової особи, які визначають його можливості приймати обов'язкові до виконання рішення, організувати та контролювати їх виконання, вживати у необхідних випадках заходи відповідальності тощо [2, с. 73]. Категорія «повноваження» розкривається тлумачним словником, як: право, надане кому-небудь для здійснення чогось; права, надані особі або підприємству органами влади [3, с.684]. Отже, загально-семантичне розуміння компетенції відбувається через отожднення її з повноваженнями, тоді як останні представляють собою набір прав, що мають певний цілеспрямований характер. Розглянемо загально-наукові підходи в частині співвідношення цих понять.

У змістовній основі поняття «компетенція» М.С. Головань виділяє такі компоненти: знання, які повинна мати особа; коло питань, в яких особа повинна бути обізнана; досвід, необхідний для успішного виконання роботи у відповідності з установленими правами, законами, статутом [4, с. 25]. Таке розуміння терміну «компетенція» є більш відповідним оцінці певної особи як суб'єкта, здатного виконувати певні види діяльності, що потребують спеціальної підготовки. Як зазначає В.В. Майоров, для Національної поліції визначення компетенції має особливе значення, оскільки поліція виконує багато завдань, пов'язаних із реалізацією державної політики у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства й держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки й порядку. Тому не випадково компетенція є важливим складником правового статусу поліції й може бути визначена лише за умови попереднього з'ясування мети й завдань, котрі стоять перед Національною поліцією, аналізу функцій, які покладені на цей орган [5, с. 88]. Отже, на компетенцію першочерговий вплив мають мета, завдання та функції.

Таким чином, підбиваючи підсумки слід зазначити, що компетенція підрозділів внутрішньої безпеки як суб'єкту профілактичної діяльності визначається низкою нормативно-правових актів та є похідною від таких елементів адміністративно-правового статусу, як мета (ціль), завдання та функції. Компетенція складається із трьох складових: 1) визначені законо-

давством повноваження (сукупність суб'єктивних прав та юридичних обов'язків); 2) особливий предмет відання, що характеризується загальним спрямуванням профілактичної діяльності; 3) наявність територіального фактору, тобто меж адміністративно-територіальної одиниці, на які поширюється діяльність відповідних підрозділів.

Список використаних джерел:

1. Словник української мови: [в 11 т.] / АН Української РСР, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні ; редкол.: І. К. Білодід (голова) [та ін.]. - Київ : Наук. думка, 1970 - 1980. Т. 4: І-М/ ред. тому: А. А. Бурячок, П. П. Доценко. 1973. 840 с.
2. Велика українська енциклопедія. Тематичний реєстр гасел з напрямку «Юридичні науки»/ Укладачі: Бабка В. Л., Шумило М. М.; за ред. д. і. н., проф. Киридон А. М. К: Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 2017. 152 с.
3. Словник української мови: [в 11 т.] / АН Української РСР, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні ; редкол.: І. К. Білодід (голова) [та ін.][АН Української РСР, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні] ; редкол.: І. К. Білодід (голова) [та ін.]. - Київ : Наук. думка, 1970 - 1980.Т. 6: П-Поїти/ ред. тому: А. В. Лагутіна, К. В. Ленець. 1975. 832 с.
4. Головань, М.С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. *Вища освіта України*. № 3. 2008. С. 23-30.
5. Майоров В. В. До питання співвідношення понять «компетенція» та «повноваження» Національної поліції України. *Право та державне управління*. № 1. Т 1. 2020. С. 85-89